

STORTINGET

Innst. 227 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:112 S (2025–2026)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ove Trellevik, Haagen Poppe, Mudassar Kapur og Tage Pettersen om en klarere strandsonepolitikk

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for endringer i relevant regelverk, slik at det blir et tydeligere skille mellom nedbygget og privatisert areal og ubebygget areal i strandsoneforvaltningen, og komme tilbake til Stortinget med nødvendige forslag ved behov.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran har uttalt seg til forslaget i brev av 6. mars 2026. Brevet er vedlagt innstillingen. Komiteen har invitert til og har mottatt tre skriftlige innspill i saken.

De skriftlige innspillene er sammen med sakens dokumenter tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Konstanse Marie Alvær, Isak Veierud Busch, Sigurd Kvammen Rafaelsen og Solveig Vestenfor, fra Fremskrittspartiet, Bjørn Larsen, Rune Midtun, Helge André Njåstad og fung. leder Erlend Wiborg, fra Høyre, Mudassar Kapur og Tage Pettersen, fra Sosialistisk Venstreparti, Anne Lise Gjerstad Fredlund, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune, fra Rødt, Camilla Renate Mikkelsen, og fra Miljøpartiet De Grønne, Marius Langballe Dalin, viser til Representantforslag 112 S (2025–2026) om en klarere strandsonepolitikk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til at det generelle byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjø fra 1965 skal bevare strandsonen for allmennheten. Unntak fra byggeforbudet kan gjøres gjennom dispensasjoner, som gir større adgang til å gjennomføre byggetiltak. Det kan også fastsettes en annen byggegrensning i kommuneplan eller reguleringsplan som kan gi større adgang til å gjennomføre byggetiltak. Flertallet mener det er viktig å sikre strandsonen for allmennheten og ta vare på dens verdier, også for etterleken, og vil videreføre det generelle byggeforbudet.

Flertallet viser til at forslagsstillerne ber om endringer i relevant regelverk slik at det blir et tydeligere skille mellom nedbygget og privatisert areal og ubebygget areal. Flertallet legger til grunn at et eventuelt vedtak i tråd med forslaget vil følges opp med endringer

i de statlige planretningslinjene for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen. Flertallet viser til at retningslinjene legger opp til at det generelle byggeforbudet skal praktiseres strengest i områder med størst utbyggingspress i strandsonen.

Flertallet viser til statsrådens uttalelse til komiteen om saken, der det framgår at statsrådets vurdering er at de gjeldende statlige planretningslinjene gir et godt grunnlag for å differensiere strandsoneforvaltningen slik at den er tilpasset kommunenes svært ulike situasjoner. Flertallet merker seg at statsråden ikke anser det som hensiktsmessig med en absolutt grense mellom «nedbygd og privatisert areal» og «ubebygget areal» i retningslinjene.

Flertallet viser til forslaget, som henviser til at strandsonen er en nasjonal fellesressurs med stor verdi for natur, friluftsliv, kulturmiljøer og lokalsamfunn. Flertallet viser til at presset på strandsonen er stort.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Senterpartiet viser til at det norske folk i stor grad er bosatt langs kysten, hvor det meste av verdiskaping foregår. Dette medfører et stort press på strandsonen, en nasjonal fellesressurs med stor verdi for natur, friluftsliv, kulturmiljøer og lokalsamfunn.

Disse medlemmer mener det strenge vernet av strandsonen i all hovedsak skal videreføres. Dette er sårbare arealer og bør som den klare hovedregel ikke ytterligere nedbygges. Samtidig viser disse medlemmer til at presset på strandsonen varierer betydelig mellom ulike deler av landet, noe som kommer til uttrykk i de statlige planretningslinjene for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen vedtatt i 2021.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for endringer i relevant regelverk, slik at det blir et tydeligere skille mellom nedbygget og privatisert areal og ubebygget areal i strandsoneforvaltningen, og komme tilbake til Stortinget med nødvendige forslag ved behov.»

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet viser til at Høgsterett i 2026 avsa dommen HR-2026-730-A, som ytterlegare snevrar inn kommunane sitt handlingsrom i dispensasjonssaker i strandsona. Dommen slår fast at sperrevilkåra i plan- og bygningsloven § 19-2 skal praktiserast strengt, og viser til lovendringa vedtatt av Stortinget i 2021, der det vart presisert at ein ikkje kan gi dispensasjon dersom nasjonale eller regionale interesser blir vesentleg tilsidesett (Lovvedtak 150 (2020–2021). Høgsterettsdommen har i praksis gjort dispensasjon frå areal- og strandsonenplanar vanskelegare enn nokon gong. Dette svekker det kommunale sjølvstyret, hindrar lokaldemokratiet og overfører reell makt frå folkevalde til statlege juristar.

I 2021 foreslo Solberg-regjeringa (H, V, KrF) innstramminga i plan- og bygningsloven § 19-2 gjennom Prop. 169 L (2020–2021), der det vart teke inn eit nytt vilkår om nasjonale og regionale interesser som absolutt sperre for dispensasjon. Dispensasjon er i realiteten blitt eit juridisk spørsmål – ikkje eit politisk

Lovendringa i 2021 og etterfølgjande praksis gjer at kommunane må leggje stadig større vekt på statlege tolkingar av «nasjonale interesser» framfor lokale vurderingar. Saker som den kjende IKEA-saka frå Rogaland illustrerer dette, der kommunen ville leggje til rette for utvikling og arbeidsplassar, men vart overkøyrd av statlege instansar med streng dispensasjonsforståing.

Høgsterett viser til at lova er så klar at kommunane i mange tilfelle ikkje kan gi dispensasjon, sjølv om det er politisk ønskjeleg. Dette svekker lokaldemokratiet og skapar avstand mellom politiske vedtak og juridiske fasisit-avgjerder.

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet og Senterpartiet meiner dagens § 19-2 i for stor grad avgrensar det lokalpolitiske handlingsrommet forslagsstillarane meiner bør finnes. Derfor foreslår desse medlemmene å sette i gang prosessen med å endre § 19-2 slik at denne samsvarer betre med å gje kommunane handlingsrom til å kunne bruke dispensasjon der dette er ynskjeleg utifrå lokale forhold. Staten kan påklage vedtaka dersom dei strider mot statlege interesser, men ikkje berre utifrå juss.

Desse medlemmene fremjar følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa fremje forslag om at plan- og bygningsloven § 19-2 blir endra slik at vurderinga av nasjonale og regionale interesser ikkje er eit absolutt sperrevilkår, men eit moment i ei samla politisk vurdering.»

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre og Senterpartiet fremjar følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa evaluere konsekvensane av 2021-endringa i plan- og bygningsloven § 19-2, med særleg vekt på Høgsteretts praksis og korleis denne har påverka lokaldemokratiet, og kome tilbake til Stortinget på eigna måte.»

Medlemene i komiteen frå Framstegspartiet fremjar følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa foreslå lovendringar som gjer at kommunane sine politiske vurderingar blir overordna statsforvaltaren sine rettslege tolkingar i dispensasjonssaker.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De

Grønne understreker at strandsonen er en særlig verdifull og sårbar fellesressurs. Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne legger stor vekt på å stanse nedbyggingen av natur, sikre arealnøytralitet, styrke allmennhetens tilgang og motvirke privatisering av kysten. Etter disse medlemmers syn må plan- og bygningslovens hovedregel om byggeforbud i 100-metersbeltet praktiseres strengt, slik lovgiver har forutsatt.

Disse medlemmer viser til de statlige planretningslinjene for differensiert strandsoneforvaltning, som slår fast at det i strandsonen skal tas «særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser», og at unødvendig bygging skal unngås.

Disse medlemmer viser videre til Høyesteretts dom HR-2026-730-A, som gir viktige rettslige avklaringer om dispensasjon i strandsonen. Høyesterett slår fast at tiltak i strandsonen skal vurderes som ett samlet tiltak, og at byggeforbudet etter plan- og bygningsloven § 1-8 omfatter både land- og sjødelen av konstruksjoner. Dommen klargjør at dispensasjonsadgangen i § 19-2 er en snever unntaksregel som skal tolkes strengt, og at både vilkåret om at hensyn ikke må bli «vesentlig tilsidesatt», og kravet om at fordelene må være «klart større» enn ulempene, har høy terskel ved tiltak i strandsonen. Videre fastslår Høyesterett at private fordeler skal tillegges svært liten vekt, og at tidligere utbygging i området eller etablerte naboiltak ikke kan begrunne dispensasjon. Dommen tydeliggjør også at naturmangfoldlovens føre-var-prinsipp får særlig tyngde ved usikkerhet om naturverdier.

Disse medlemmer vil også trekke frem at Høyesterett 17. mars 2026 besluttet å ta inn en ny sak til behandling (26-025388SIV-HRET) om pålegg om riving av platting og levegg i strandsonen i Færder kommune. Saken reiser prinsipielle spørsmål om rekkevidden av unntaket for «tettbygd strøk» etter den tidligere strand- og fjellplanleggingsloven, og om håndhevingen av byggeforbudet i praksis. Etter disse medlemmers syn viser Høyesteretts beslutning om å realitetsbehandle saken at rettsutviklingen fortsatt går i retning av å klargjøre og styrke strandsonevernet, ikke liberalisere det.

Disse medlemmer vil understreke at Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne støtter gjeldende rett, slik denne følger av loven og Høyesteretts praksis.

Etter disse medlemmer sitt syn må dagens utfordringer, herunder variasjoner i kommunal praksis og opplevelsen av rigide regler, møtes med styrking av planarbeidet, bedre kartgrunnlag, statlig og fylkeskommunal veiledning og planvask av foreldede reguleringsplaner. Et nytt rettslig skille mellom «nedbygd og privatisert areal» og «ubebygd areal», slik representantforslaget legger opp til, vil kunne skape klarhet, svekke verneintensjonen og øke presset på sårbare områder.

Det reiser risiko for uthuling av § 1-8 og en ytterligere dreining mot dispensasjonsbasert forvaltning i strid med både lovens system, statlige planretningslinjer og nyere høyesterettspraksis.

Disse medlemmer mener derfor at det ikke bør gjennomføres regelverksendringer som i praksis åpner for lettere dispensasjoner, eller som svekker strandsonevernet. Arbeidet bør i stedet rettes inn mot å styrke planleggingen, øke den statlige veiledningen og sikre en konsekvent oppfølging av nasjonale mål om vern av strandsonen. Etter disse medlemmers syn bør representantforslaget derfor ikke vedtas.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti har en konsekvent og verneorientert strandsonepolitikk. I Innst. 47 S (2023–2024) støttet Sosialistisk Venstreparti forslag om styrket strandsonevern, bedret ulovlighetsoppfølging og økt innsats mot stengsler og privatisering. Sosialistisk Venstreparti har i tidligere saker fremhevet at en dispensasjonsdrevet strandsoneforvaltning fører til bit-for-bit-nedbygging, og at kommunenes dispensasjonspraksis i mange tilfeller fraviker nasjonale føringer, noe som også fremgår av Statsforvalterens gjennomgang av kommunene langs Oslofjorden.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener det er viktig at strandsonen ikke blir bygget ned, og mener det er rett slik plan- og bygningsloven legger opp til i dag, og at dette i all hovedsak skal videreføres. Samtidig må man anerkjenne at svært mange bor langs kysten, og at mye av næringslivet også er der. Dette medlem mener det har skjedd en utvikling de siste årene som gjør det svært krevende for kommuner langs kysten.

Dette medlem mener at representantforslaget fra Høyre ikke treffer de problemene de ønsker å ta tak i. En inndeling mellom nedbygget og privatisert areal og ubebygget areal i strandsoneforvaltningen, slik forslagsstillerne tar til orde for, kan ikke ses å være en presis løsning på utfordringen de ønsker å løse, selv om dette medlem er enig i mye av problembeskrivelsen til forslagsstillerne. Dette medlem mener at nasjonalt regelverk i dag oppleves svært strengt, og det bør ses på endringer som i større grad ivaretar lokale forhold. Endringene i Prop. 169 L (2020–2021) og tolkningen av denne har etter dette medlemms syn svekket det lokale selvstyret.

Dette medlem mener at man i mye større grad må vektlegge det kommunale selvstyret. Det er kommunene som best kjenner de lokale forholdene og kan ta de riktige avveiningene. I dag overkjører statsforvalteren altfor mange kommunale vedtak.

I enkelte saker virker det som strandsoneforvaltningen ikke tar hensyn til verken topografi eller at det kan finnes infrastruktur langs strandsonen allerede. Et eks-

empel er at når en kommunal vei går langs vannet, innenfor 100-metersbeltet, så er det lite fornuftig å behandle området ovenfor veien som strandsone. I noen fylker tar forvaltningen høyde for dette og bruker begrepet «funksjonell strandsone». Dette medlem mener derfor at man bør legge til grunn en mer funksjonell strandsone fordi det er viktig at alle kommunene langs kysten får anledning til å forvalte strandsonen fornuftig og kan ta hensyn til hvordan geografi og infrastruktur ser ut i deres områder.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle kommuner har mulighet til å fastsette en funksjonell strandsone-linje i sin forvaltning i et 100-metersbelte i strandsone mot sjø og vassdrag.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne har forståelse for at dagens regelverk i noen tilfeller kan virke rigid, men anser det ikke som hensiktsmessig å vedta forslaget. Prinsippet om «plan før dispensasjon» er viktig, og det er allerede i dag hjemmel for å gi dispensasjoner. Å definere et tydelig skille mellom nedbygd og privatisert areal og ubebygd areal i strandsoneforvaltningen kan skape nye utfordringer med å ta vare på strandsonen, uten at det nødvendigvis løser problemene forslagsstillerne peker på. Disse medlemmer merker seg at statsråden er av samme oppfatning.

Disse medlemmer støtter forslagsstillerne i at det er behov for å støtte kommunene i deres arbeid med å utarbeide oppdaterte planer. God veiledning fra for eksempel statsforvalteren kan hjelpe kommunene med såkalt planvask, der planer i strid med nasjonale føringer tas ut og eventuelle nødvendige tiltak i allerede nedbygde områder kan legges inn i kommuneplanen. God veiledning i en tidlig fase kan redusere konfliktnivået i den videre prosessen.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringa evaluere konsekvensane av 2021-endinga i plan- og bygningsloven § 19-2, med særleg vekt på Høgsteretts praksis og korleis denne har påverka lokaldemokratiet, og kome tilbake til Stortinget på eigna måte.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringa sørge for endringer i relevant regelverk, slik at det blir et tydeligere skille mellom nedbygget og privatisert areal og ubebygget areal i strandsoneforvaltningen, og komme tilbake til Stortinget med nødvendige forslag ved behov.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringa fremje forslag om at plan- og bygningslova § 19-2 blir endra slik at vurderinga av nasjonale og regionale interesser ikkje er eit absolutt sperrevilkår, men eit moment i ei samla politisk vurdering.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringa foreslå lovendringar som gjer at kommunane sine politiske vurderingar blir overordna statsforvalteren sine rettslege tolkingar i dispensasjonssaker.

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringa sørge for at alle kommuner har mulighet til å fastsette en funksjonell strandsone-linje i sin forvaltning i et 100-metersbelte i strandsone mot sjø og vassdrag.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:112 S (2025–2026) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ove Trellevik, Haagen Poppe, Mudassar Kapur og Tage Pettersen om en klarere strandsonepolitikk – vedtas ikke.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 28. april 2026

Erlend Wiborg

fung. leder

Marius Langballe Dalin

ordfører

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets kommunal- og forvaltningskomite
0026 OSLO

Deres ref
2026/2611

Vår ref
26/675-2

Dato
6. mars 2026

Dokument 8:112 S (2025-2026) Representantforslag om en klarere strandsonopolitikk

Jeg viser til brev av 13. februar 2026 fra Kommunal- og forvaltningskomiteen, der jeg blir bedt om å vurdere Dokument 8:112 S (2025-2026) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ove Trellevik, Haagen Poppe, Mudassar Kapur og Tage Pettersen om en klarere strandsonopolitikk.

Kommunal- og distriktsdepartementet har ansvar for plan- og bygningsloven, og Klima- og miljødepartementet har ansvar for forvaltningen av blant annet natur- og kulturmiljø, friluftsliv og landskap. Svaret er avklart med Klima- og miljødepartementet.

I bakgrunnen for forslaget omtales både dispensasjonsregelverket i plan- og bygningsloven og statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen. Forslaget gjelder endringer i relevant regelverk, slik at det blir et tydeligere skille mellom nedbygd og privatisert areal og ubebygd areal i strandsonen. Jeg forstår dette som et ønske om endringer i statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen.

Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen ble revidert av regjeringen Solberg i 2021. De er innrettet slik at områder med mest utbygging og størst utbyggingspress i strandsonen skal ha den strengeste praktiseringen av byggeforbudet i plan- og bygningsloven. Dette gjelder både for planlegging av utbyggingsområder i kommuneplan og reguleringsplan, og for behandling av dispensasjoner. Bakgrunnen for dette er at disse områdene har minst tilgjengelig strandsoner, samtidig som behovet for rekreasjons- og naturområder langs sjøen er stort.

De største endringene regjeringen Solberg gjorde med de statlige planretningslinjene i 2021 var å presisere at planlegging skal være helhetlig mellom land, sjø og bakenforliggende arealer og kravet om «plan før dispensasjon» ble styrket i alle soner.

Statlige planretningslinjer deler landet inn i tre soner med ulike strenghetsgrad. Som forslagsstillerne påpeker kan kommunene fastsette en byggegrense i kommuneplan nærmere sjøen enn 100 meter, og de kan vedta reguleringsplaner som åpner for utbygging innenfor 100-metersbeltet. Store deler av strandsonen er av kommunene avsatt til LNFR-områder i kommuneplan, der kommunene kan fastsette byggegrense mot sjøen og avsette områder for spredt utbygging uten krav om reguleringsplan. Plan- og bygningsloven forutsetter at det i strandsonen skal tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Dette gjelder både ved vurdering av planer og dispensasjoner i strandsonen.

Forslagsstillerne mener det er behov for å gjøre enkelte justeringer i statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen. De mener at hver av de tre sonene må være tydeligere på differensieringen internt, slik at man i praksis kan skille tydeligere mellom jomfruelig, lite påvirket natur og allerede nedbyggede eller teknisk pregede arealer. Forslagsstillerne mener differensieringen bør kunne gjøres gjennom dispensasjon og uten krav til utarbeidelse av plan der tiltak ikke fører til ytterligere privatisering eller tilsidesetter hensynene bak byggeforbudet. Det betyr i praksis å gå tilbake på hovedgrepet i de nye statlige planretningslinjene fra regjeringen Solberg.

Jeg mener forslaget om å legge til rette for mer dispensasjoner og mindre plankrav vil innebære et vesentlig avvik fra hovedprinsippet om at byggeforbudet skal praktiseres strengest i områder med mest utbygging og størst utbyggingspress. Det vil i praksis innebære en liberalisering av byggeforbudet i de områdene som i størst grad trenger en konsekvent og streng praktisering.

En svært stor andel av byggesøknadene i Oslofjorden innvilges med dispensasjon allerede i dag. En ytterligere liberalisering vil øke denne andelen. I soner som i Oslofjorden, hvor nedbyggingen er mest omfattende, betyr det at flere sårbare områder med høyt press i dag enda lettere blir nedbygd, slik som for eksempel landbruks-, natur- og friluftsområder langs kysten som er tett på tettbebyggelse.

Regjeringen jobber nå også med revidering av Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord. Planen regjeringen Solberg la frem i 2021 pekte på at situasjonen i strandsonen er utfordrende med fortsatt stor nedbygging og begrenset tilgang for folk flest. Den siste statusrapporten om gjennomføring av helhetlig tiltaksplan i Oslofjorden viser at det området man har kommet kortest på er arbeidet med å begrense nedbyggingen i strandsonen.

Det er noe krevende å få tak på hvor omfattende forslagsstillers liberalisering vil bli i den praktiske utøving av de foreslåtte endringene. Dersom vi fra regjeringens side skal definere forskjellen på nedbygde og ubebygde areal, slik forslagsstiller tar til orde for, vil dette bli svært sjablongmessig. Både arealplanlegging og dispensasjonsvurderinger krever store interesseavveininger mellom mange motstridende hensyn. Strandsonerområdene langs kysten er svært forskjellige og en videre fortetting i nedbygde områder vil slå svært forskjellig ut. Nasjonale føringer vil her begrense kommunens mulighet til å tilpasse arealforvaltningen til det deres arealer trenger. Jeg er også bekymret for at slike nasjonale føringer vil by på mye tolkningstvil siden de mange steder vil passe dårlig med virkeligheten. Forslaget er derfor ikke en god tilnærming for å gi lokalpolitikere mer handlingsrom i arealpolitikken, kanskje tvert imot.

Det er kommunene som gjennom sin arealplanlegging trekker de detaljerte grensene mellom utbygde og ikke utbygde områder. Statlige planretningslinjer gir føringer for hva kommunene

skal legge til grunn i dette arbeidet. Et viktig prinsipp er at arealbruk i strandsonen som hovedregel skal skje gjennom planlegging, og ikke gjennom enkeltvis dispensasjoner.

Jeg mener dispensasjoner er et nyttig og nødvendig virkemiddel i plan- og bygningsloven, og er i likhet med forslagsstillerne opptatt av at lovens krav til saksbehandling er oppfylt. Det innebærer at de rettslige vilkårene for å kunne dispensere er oppfylt, og at kommunen har vurdert at de ønsker å gi dispensasjon. For tiltak som ikke påvirker hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser i strandsonen, og heller ikke tilsidesetter hensynene bak arealplanen, vil vilkårene kunne være oppfylt. Her vil de statlige planretningslinjene gi nærmere føringer for vurderingene.

Av SSBs statistikk for gitte byggetillatelser i strandsonen kan vi se at rundt 80% av byggesøknadene i strandsonen blir innvilget og andelen har ligget høyt og høyere i mange år, en vesentlig del innvilges også gjennom dispensasjon. I hele 40 % av sakene der Statsforvalteren fraråder kommunen å innvilge en dispensasjon i Oslofjordområdet, velger kommunene likevel å innvilge tiltaket. Jeg deler forslagsstillernes bekymring for feil i behandlingen av strandsonesakene, men mener disse i vel så stor grad kan føre til ugyldige dispensasjoner som ugyldige avslag. Jeg deler likevel forslagsstillernes oppfatning om at kommunene har et behov for veiledning og støtte i arbeidet med en god strandsoneforvaltning. Dette er et arbeid jeg følger opp i samarbeid med Klima- og miljødepartementet, statsforvaltere og fylkeskommuner. Departementene vil også ha dialog med statsforvalterne om praktisering av regelverket i strandsonen. Nedbygging av strandsonen og verdifulle gruntvannsområder vil være ett av flere sentrale temaer i ny Oslofjordplan, som kommer senere i år.

Forslagsstillerne tar også opp spørsmålet om dispensasjon for bruksendringer. Lovverket er her helt klart, bruksendringer trenger på samme måte som utbygging, planavklaring eller dispensasjon. Dette skyldes at konsekvensene av en bruksendring i strandsonen kan være like store som utbygging med tanke på privatisering eller senere utbygging.

Jeg mener gjeldende statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen fra 2021 gir et godt grunnlag for å differensiere strandsoneforvaltningen slik at den er tilpasset kommunenes svært ulike situasjoner. Det er ikke hensiktsmessig med en absolutt grense mellom «nedbygd og privatisert areal» og «ubebygd areal» i retningslinjene, dette er grenser som må trekkes gjennom kommunale arealplaner. Det er innenfor de utbygde arealene behovet for å sikre gjenværende strandsone er størst, og det er også her presset for å bygge ut er størst. Jeg vil derfor ikke tilrå Stortinget å vedta forslaget.

Med hilsen

Bjørnar Selnes Skjæran

